

Dwangpreventie bij GGZ inGeest: evalueren en leren

Aanleiding

Vereniging F-ACT Nederland is in januari 2020 een campagne 'minder dwang' gestart. De campagne ondersteunt de mening van F-ACT Nederland dat dwang beschadigend is voor mensen met een ernstige psychische aandoening of verstandelijke beperking en mensen met een psychogeriatrische aandoening (zoals dementie). Nog steeds neemt het aantal dwangtoepassingen in ons land elk jaar weer toe.

In het kader van minder dwang houden de bestuursleden een aantal interviews met mensen die werk maken van vermindering van dwang. In december 2020 sprak ik met Laura van Melle en Stijn van Griensven, beiden sinds het najaar werkzaam bij GGZ inGeest. Als coördinator dwangpreventie werken ze dagelijks aan het doel dwang te reduceren.

Wat drijft jullie om je op dit onderwerp te richten?:

Laura: "Mijn interesse werd gewekt toen ik nog studeerde. Ik kwam toen in contact met Martijn Kemper, projectleider dwangpreventie bij GGZ inGeest, die me heel erg stimuleerde om anders te gaan denken. Anders dan de norm. Wat me aantrok is dat de uitdaging om dwang te verminderen niet zozeer bij patiëntkenmerken lag, maar vooral in het team, de teamdynamiek.

Dit sluit aan bij het promotieonderzoek dat ik heb gedaan naar HIC. Daarbij heb ik onder andere gekeken of er een verband is tussen de score op de HIC-monitor en het aantal vrijheidsbeperkende interventies en de duur hiervan. Er zijn veel geschikte interventies en wat ik geleerd heb vanuit het HIC-onderzoek is dat vooral de combinatie van interventies, met een sterke focus op contact met de cliënt leidt tot minder dwang.

Stijn: "Ik zet mijn ervaringsdeskundigheid in bij GGZ inGeest en heb een persoonlijke drijfveer om bij te dragen aan betere zorg. Een betere samenwerking tussen zorgverlener en cliënt is essentieel. Door mijn lidmaatschap van de commissie dwangpreventie en activiteiten voor het consultatieteam ging ik zien dat via het onderwerp dwangpreventie goed aan duurzame verbetering van zorg kan worden gewerkt. Ik heb het onderwerp niet meer losgelaten en het is nu mijn hoofdbezigheid geworden."

Laura en Stijn hebben samen van de directie van GGZ inGeest ieder 3 dagen per week ruimte gekregen om de teams van GGZ inGeest te faciliteren in het streven naar dwangpreventie. Ze zijn net gestart.

Laura: "We beginnen met prioriteiten stellen: waar gaan we in 2021 werk van maken? We willen in ieder geval zorgen voor betrouwbare en betekenisvolle cijfers over dwang voor de teams."

Stijn: "We denken aan focus op samenwerking tussen kliniek en ambulant, taal, bejegening, stigmatisering en de zelfbindingsverklaring. Dit zijn interessante onderdelen van een samenwerking via shared decision making tussen cliënt en zorgverlener."

Laura: “En bij dwangpreventie is het goed om ons te realiseren dat uit onderzoek naar het gebruik van zelfbindingsverklaringen naar voren komt dat patiënten soms willen dat er eerder ingegrepen wordt voordat het erger wordt. Het gaat hierbij dus niet alleen om het voorkomen van dwangtoepassingen, maar ook om goede onderlinge afstemming hierover. Als het kan voordat dwang nodig wordt geacht, en zeker ook daarna om te evalueren.”

Stijn : Een crisis die tot dwang leidt kan ook een kans zijn, maar die kans moeten we dan wel benutten. Laten we ook inzetten op het goed evalueren van dwangtoepassingen, daar kunnen we ook weer veel van leren.

Het is duidelijk; Stijn en Laura hebben veel zin in hun klus. We spraken af dat zij de resultaten van hun inspanningen eind volgend jaar komen presenteren op de Algemene ledenvergadering van F-ACT Nederland.